

BELEIDSREGELS TERUG- EN INVORDERING EN VERHAAL IN HET KADER VAN DE WET WERK EN BIJSTAND VAN DE SOCIALE DIENST WALCHEREN.

TERUG- EN INVORDERING.

ALGEMEEN

1. *Gebruikmaking van de wettelijke bevoegdheid*

Burgemeester en wethouders maken gebruik van de bevoegdheid tot:

- a. het herzien of intrekken van het toekenningsbesluit ingevolge artikel 69 lid 3 van de Algemene bijstandswet (Abw) of artikel 54 lid 3 van de Wet werk en bijstand (WWB);
- b. het terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand zoals neergelegd in de artikelen 78 tot en met 90 van de Abw en de artikelen 58 tot en met 60 van de WWB.

HERZIENING EN INTREKKING

2. *Herziening of intrekking van het toekenningsbesluit*

Een besluit tot toekenning van bijstand wordt herzien of ingetrokken indien:

- a. het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting als bedoeld in artikel 17 lid 1 WWB, of de artikelen 28 lid 2 en 29 lid 1 van de Wet Suwi, heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand;
- b. anderszins de bijstand ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.

Op grond van dringende redenen kan een besluit genomen worden af te zien van herziening of intrekking.

TERUGVORDERING

3. *Terugvordering*

Bijstand wordt teruggevorderd in de gevallen zoals vermeld in deze beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften.

4. *Ten onrechte verleende bijstand*

Burgemeester en wethouders vorderen bijstand terug van de belanghebbende voorzover deze bijstand:

- a. ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend;
- b. in de vorm van een geldlening is verleend en de uit de geldlening voortvloeiende verplichtingen niet of niet behoorlijk worden nagekomen;
- c. voortvloeit uit gestelde borgtocht;
- d. ingevolge artikel 52 WWB bij wijze van voorschot is verleend en nadien is vastgesteld dat geen of een lager recht op bijstand bestaat;
- e. anderszins onverschuldigd is betaald voor zover de belanghebbende dit redelijkerwijs kon begrijpen, of
- f. anderszins onverschuldigd is betaald, waaronder begrepen dat:
 1. de belanghebbende naderhand met betrekking tot de periode waarover bijstand is verleend, over in aanmerking te nemen middelen als bedoeld in paragraaf 3.4 van de WWB beschikt of kan beschikken;

2. bijstand is verleend met een bepaalde bestemming en naderhand door de belanghebbende vergoedingen of tegemoetkomingen worden ontvangen met het oog op die bestemming.
- g. terugvordering als bedoeld onder e. vindt niet plaats, indien twee jaren zijn verstreken na het maken van de betreffende kosten.

5. *Terugvordering van gezinsleden*

- a. Onverminderd het bepaalde onder regel nummer 4 worden kosten van bijstand, indien de bijstand aan een gezin wordt verleend, van alle gezinsleden teruggevorderd.
- b. Indien de bijstand als gezinsbijstand aan gehuwden had moeten worden verleend, maar zulks achterwege is gebleven omdat belanghebbende de verplichting bedoeld in artikel 17 WWB, of de artikelen 28 lid 2 en 29 lid 1 van de Wet Suwi, niet of niet behoorlijk is nagekomen, kunnen de kosten van bijstand mede worden teruggevorderd van de persoon met wiens middelen als bedoeld in paragraaf 3.4 van de WWB bij de verlening van bijstand rekening had moeten worden gehouden.
- c. de onder a. en b. genoemde personen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de terugbetaling van de kosten van bijstand die worden teruggevorderd.

6. *Afzien van terugvordering*

Burgemeester en wethouders nemen een besluit af te zien van terugvordering indien:

- a. het totaal van de terug te vorderen bedragen per belanghebbende lager is dan € 125,00 en aannemelijk is dat de op de terugvordering betrekking hebbende te maken kosten aanmerkelijk zullen zijn;
- b. hiertoe een dringende reden aanwezig is.

KWIJTSCHELDING

7. *Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek*

In afwijking van regel nummer 4 en 5 kunnen burgemeester en wethouders besluiten tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand indien een verzoek tot schuldregeling is ingediend door een instantie of persoon die zich beroepshalve bezig houdt met schuldregeling of –sanering en

- a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden, en
- b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen, behoudens de in regel 8 onder b. bedoelde vorderingen, van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen, en
- c. de vordering van de gemeente wegens teruggevorderde bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang en
- d. de aflossingscapaciteit is berekend aan de hand van een landelijk erkende berekeningsmethodiek.

8. *Afzien van kwijtschelding wegens schuldenproblematiek*

Van kwijtschelding als bedoeld in regel nummer 7 wordt afgezien indien:

- a. de vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen, behoudens voor zover de vordering niet op die goederen verhaald kan worden;
- b. de terugvordering van bijstand het gevolg is van verwijtbaar gedrag van de belanghebbende;
- c. op basis van individuele beoordeling kan van het gestelde onder b worden afgeweken dan wel kunnen extra voorwaarden worden gesteld.

9. *Inwerkingtreding besluit tot geheel of gedeeltelijke kwijtschelding wegens schuldenproblematiek*

Het besluit tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding_als bedoeld in regel 7 treedt niet in werking voordat een schuldregeling tot stand is gekomen.

10. *Intrekking besluit gehele of gedeeltelijke kwijtschelding schuldenproblematiek*

Het besluit tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding_als bedoeld in regel 7 wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:

- a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling is tot stand gekomen;
- b. de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of
- c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

11. *Kwijtschelding en de betalingsverplichting*

In afwijking van regel nummer 4 kunnen burgemeester en wethouders besluiten van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding af te zien, indien de belanghebbende:

- a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, zijnde tenminste 6% van de geldende bijstandsnorm of de opgelegde hogere betalingsverplichting;
- b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald;
- c. gedurende vijf jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten;
- d. een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de nog openstaande vorderingen in één keer aflost en aannemelijk is dat een andere wijze van terugvordering niet tot een beter resultaat leidt voor de gemeente.

12. *Verkorting van de periode van voldoen aan betalingsverplichting*

De in regel nummer 11 genoemde termijn is drie jaar indien:

- a. het gemiddeld inkomen van de belanghebbende in die periode de beslagvrije voet bedoeld in de artikelen 475c en 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet te boven is gegaan; en
- b. de terugvordering niet het gevolg is van het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting, bedoeld in artikel 17, eerste lid WWB.

13. Geen kwijtschelding en de betalingsverplichting

Kwijtschelding als bedoeld in regel nummer 11 vindt niet plaats ten aanzien van vorderingen:

- a. welke door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens voorzover zij niet op die goederen verhaald kunnen worden;
- b. die het gevolg zijn van verwijtbaar gedrag van de belanghebbende;
- c. op basis van individuele beoordeling kan van het gestelde onder b worden afgeweken dan wel kunnen extra voorwaarden worden gesteld.

14. Administratief drempelbedrag.

- a. Indien het totaal van de vorderingen, dan wel het restant van de vorderingen, bij de debiteur die een uitkering van de gemeente ontvangt minder bedraagt dan € 125,00 en een minnelijke regeling of verrekening niet mogelijk is, wordt afgezien van terugvordering of vindt buiten invordering dan wel kwijtschelding plaats;
- b. indien het restant van de vorderingen van de debiteur, die geen uitkering meer van de gemeente ontvangt, minder bedraagt dan € 125,00 en een minnelijke regeling niet mogelijk is, worden geen invorderingsacties meer ondernomen en vindt buiten invordering dan wel kwijtschelding plaats.

INVORDERING VAN TERUGGEVORDERDE BIJSTAND

15. Invorderingsbesluit

In het terugvorderingsbesluit delen burgemeester en wethouders aan de belanghebbende mede:

- a. tot welk bedrag en over welke periode de ten onrechte ontvangen bijstand wordt teruggevorderd;
- b. de termijn of termijnen waarbinnen de belanghebbende de ten onrechte ontvangen bijstand dient terug te betalen;
- c. op welke wijze het besluit, bij gebrekkige betaling, ten uitvoer zal worden gelegd.

16. Verplichtingen met betrekking tot de invordering

- a. Het aflossingsbedrag zoals medegedeeld in het terug- of invorderingsbesluit geldt als een opgelegde betalingsverplichting;
- b. Burgemeester en wethouders verrichten onderzoek naar de hoogte van het inkomen. Dit onderzoek wordt in ieder geval periodiek ingesteld als het totaal aan vorderingen op de debiteur meer dan € 2720,00 bedraagt of als er, op grond van individuele omstandigheden, aanleiding toe is. Indien het inkomen daartoe aanleiding geeft wordt als gevolg van dit onderzoek de betalingsverplichting gewijzigd vastgesteld;
- c. Het aflossingsbedrag wordt in beginsel vastgesteld op 6% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, conform de Recofa-(rechter-commissarissen in faillissementen) rekenmethode. Bij de vaststelling van het aflossingsbedrag wordt uitgegaan van de wettelijke preferentie van onze vorderingen;
- d. Indien het aflossingsbedrag ten tijde van de bijstandsverlening reeds is vastgesteld op 10%, dan wordt dit aflossingsbedrag gehandhaafd;

- e. Ingeval enige vordering is ontstaan door misbruik of fraude wordt het aflossingsbedrag op minimaal 10% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm gesteld.

17. Verrekening en beslaglegging

Het terugvorderingsbesluit wordt tenuitvoergelegd door middel van:

- a. verrekening met de maandelijks verleende bijstand ingevolge de Wet werk en bijstand, op grond van artikel 6:127 van het Burgerlijk Wetboek
- b. indien de belanghebbende niet bereid is tot het treffen van een minnelijke betalingsregeling, of een eerder opgelegde betalingsverplichting niet meer nakomt:
 - 1. vindt executoriaal beslag plaats overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (vereenvoudigd derdenbeslag), of;
 - 2. wordt beslag uitgevoerd door een (gerechts)deurwaarder.

OVERIGE BEPALINGEN

18. Rente en kosten

- a. Indien moet worden overgegaan tot beslaglegging als bedoeld in regel 17 dan wordt de vordering verhoogd met de wettelijke rente en kosten.
- b. De op de invordering betrekking hebbende kosten bedragen:
 - 1. indien het beslag conform regel 17 onder b sub 1 betreft, 10% van de resterende vordering, tenminste € 50,00 en ten hoogste € 700,00
 - 2. indien het beslag conform regel 17 onder b sub 2 betreft, alle door de deurwaarder vastgestelde en in rekening gebrachte incassokosten. Deze komen ten laste van belanghebbende.
- c. De wettelijke rente en de kosten zijn verschuldigd vanaf het tijdstip waarop aan de betalingsverplichting moest zijn voldaan.

19. Wijze van invordering

- 1) Bij de debiteur die een uitkering van de gemeente ontvangt en geen toestemming tot inhouding op de uitkering verleent, zal executie door middel van verrekening plaatsvinden;
- 2) De debiteur die geen uitkering van de gemeente ontvangt en die het verschuldigde bedrag niet heeft voldaan, wordt gemaand binnen 1 maand na verzending van de aanmaning alsnog tot correcte betaling over te gaan;
- 3) Indien de debiteur die geen uitkering van de gemeente ontvangt en na de eerste aanmaning niet tot betaling overgaat, wordt de debiteur opnieuw gemaand om binnen 1 maand na verzending van de aanmaning tot correcte betaling over te gaan;
- 4) Indien de debiteur, na daartoe tweemaal te zijn aangemaand, zijn betalingsverplichting niet correct nakomt zal de gemeente overgaan tot executie;
- 5) Indien de debiteur een uitkering van de gemeente ontvangt en er door andere schuldeisers reeds beslag op de uitkering is gelegd, zal executie door middel van verrekening plaatsvinden en maakt de gemeente gebruik van de preferentie op grond van de wet dat verrekening voor beslag gaat;
- 6) Indien de debiteur geen uitkering van de gemeente ontvangt en zijn bron

van inkomen bekend is, zal executie door middel van pseudo-verrekening (6:127 BW), of door vereenvoudigd derdenbeslag geschieden of zal de vordering ter executie aan de deurwaarder worden overgedragen en wijst de gemeente op haar preferentie op grond van de wet;

20.Brutering

Loonbelasting en de premies volksverzekeringen waarvoor de gemeente die de bijstand verstrekt krachtens de Wet op de loonbelasting 1964 inhoudingsplichtige is, alsmede de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet, worden teruggevorderd, voorzover deze belasting en premies niet verrekend kunnen worden met de belastingdienst en het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen.

TOELICHTING BELEIDSREGELS TERUG- EN INVORDERING WET WERK EN BIJSTAND

1. *Algemeen*

Daar waar in deze regeling en toelichting 'Burgemeester en wethouders' dan wel 'college' staat dient te worden gelezen 'het dagelijks bestuur'. Daar waar 'de gemeente' staat dient te worden gelezen 'het openbaar lichaam' (conform artikel 1, lid 2 Gemeenschappelijke Regeling Sociale Dienst Walcheren).

In de Wet werk en bijstand, welke per 1 januari 2004 in werking is getreden, is het terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand een algehele bevoegdheid geworden van burgemeester en wethouders. Dit houdt in dat het wettelijk kader op zichzelf geen sluitende basis meer vormt voor de gemeentelijke terugvorderingspraktijk. Met onderhavige Beleidsregels Terug- en invordering en verhaal Wet werk en bijstand wordt een basis gecreëerd om het bestaande terugvorderingsbeleid van de gemeente te kunnen continueren en daar waar gewenst aan te passen. Burgemeester en wethouders maken gebruik van de hierboven bedoelde bevoegdheid in de gevallen en op grond van de bepalingen in deze beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften.

Ter voorkoming van elke onduidelijkheid over de toepasselijkheid van oude of nieuwe terugvorderingsartikelen in voorkomende gevallen is in dit artikel bepaald dat de beleidsregels betrekking hebben op zowel terugvordering van bijstand ingevolge de Abw als de WWB. In een handboek kunnen nadere werkafspraken en administratieve handelingen worden beschreven.

De WWB is, evenals de Abw, een minimum bestaansvoorziening, welke aanvullend is op de eigen bestaansmiddelen. Gelet op de gewijzigde financiële verantwoordelijkheid voor de kosten van de bijstand achten burgemeester en wethouders het van groot belang dat de bijstand alleen terecht komt bij die burgers die hieraan de meeste behoefte hebben. Bovendien hebben de ontvangsten voortvloeiend uit de terugvordering een gunstig effect op het beschikbare budget binnen het Inkomensdeel van de WWB. Een eventueel overschot op dit budget kan vervolgens worden ingezet voor extra reïntegratietrajecten ten behoeve van werkzoekenden. Daarnaast is een belangrijk beleidsuitgangspunt dat het plegen van bijstandsfraude, behoudens zeer bijzondere omstandigheden, niet mag worden beloond door de ten onrechte verleende bijstand niet terug te vorderen.

2. *Herziening of intrekking van het toekenningsbesluit*

Evenals terugvordering van bijstand is het met terugwerkende kracht gewijzigd vaststellen van het recht op bijstand door middel van een herzienings- of intrekkingbesluit een algehele bevoegdheid geworden van burgemeester en wethouders. Gelet op de hierboven geformuleerde uitgangspunten maken burgemeester en wethouders in beginsel in alle gevallen waarin er aanleiding is het toekenningsbesluit met terugwerkende kracht te wijzigen gebruik van deze bevoegdheid.

De bepalingen onder a. en b. zijn identiek aan de bepalingen van artikel 69 lid 3 Abw en 54 lid 3 WWB, doch zijn met een dwingend karakter geformuleerd.

- a. Indien als gevolg van het niet nakomen van de inlichtingenverplichting van de belanghebbende ten onrechte bijstand is verleend dan wordt in alle gevallen het bijstandsrecht naar het verleden toe gecorrigeerd naar de juiste situatie. Het kan hierbij gaan om het schenden van de inlichtingenplicht naar zowel de gemeente als naar het CWI.
- b. In gevallen waarin er kennelijk in het verleden een niet correct toekenningsbesluit is genomen, maar dit niet is veroorzaakt door de belanghebbende, dan kan in voorkomende gevallen toch herziening of intrekking van het toekenningsbesluit aan de orde zijn.
Dit zal zich vooral voordoen in gevallen waarin door burgemeester en wethouders onjuiste besluitvorming heeft plaatsgehad. Deze vorm van intrekking/herziening staat op gespannen voet met het rechtszekerheidsbeginsel. Op grond van dit beginsel kunnen rechten niet zonder meer met terugwerkende kracht worden gewijzigd. Doorslaggevend moet zijn of belanghebbende enige blaam treft bij het niet melden van de onjuiste situatie. De belanghebbende zal derhalve “op zijn klompen” hebben kunnen aanvoelen dat er iets mis was met de toekenning. Als dit niet het geval is dan gaan burgemeester en wethouders niet over tot herziening/intrekking met terugwerkende kracht. Het uitkeringsrecht zal in dat geval uiterlijk met ingang van de datum waarop de onjuistheid is geconstateerd worden gewijzigd, mits de belanghebbende hiervan tijdig op de hoogte wordt gebracht.
Een andere overweging is of burgemeester en wethouders als gevolg van een grove fout een foutief besluit hebben genomen. Grove nalatigheid van het bestuursorgaan kan niet voor rekening komen van de belanghebbende, tenzij het bij de belanghebbende volkomen duidelijk kan zijn dat het hier een fout betreft.

3. *Terugvordering*

Deze bepaling vormt de kernbepaling van het gemeentelijke terugvorderingsbeleid. Benadrukt wordt dat de bijstand uitsluitend wordt teruggevorderd in de gevallen waarin dit in de beleidsregels is vastgelegd.

4. *Ten onrechte verleende bijstand*

De hier omschreven situaties waarin bijstand wordt teruggevorderd zijn identiek aan de bepalingen van artikel 58 WWB. Om echter geen misverstand te laten bestaan over wanneer bijstand moet worden teruggevorderd, zijn deze beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften, in tegenstelling tot de formulering van artikel 58 WWB, dwingend geformuleerd.

- a. Bijstand is ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleend wanneer achteraf komt vast te staan dat over de betreffende periode geen, of tot een lager bedrag, recht op bijstand bestond. Voorafgaande aan deze terugvordering dient op grond van artikel 54 lid 3 WWB (of artikel 69 lid 3 Abw) en beleidsregel nummer 2 van de Beleidsregels Terugvordering Wet werk en bijstand eerst een herzienings- of intrekkingbesluit te worden genomen.
- b. Aan de bijstand die in de vorm van een geldlening is verleend dient in alle gevallen een terugbetalingsverplichting te worden verbonden. Deze verplichting wordt in het toekenningsbesluit vastgelegd. Eerst wanneer deze verplichting niet wordt nagekomen wordt ten aanzien van het nog

resterende bedrag van de lening een terugvorderingsbesluit genomen. Hiermee ontstaat er ten aanzien van (het resterende deel van) de lening een executoriale titel.

- c. Borgstelling is een vorm van bijstandsverlening. Dit betekent dat in het toekenningsbesluit vastgelegd moet zijn dat de gemeente bijstand heeft verleend in de vorm van een borgstelling. Deze bijstand komt echter pas tot uitbetaling (aan de geldverstrekker) indien de belanghebbende in gebreke blijft met het terugbetalen van de door de geldverstrekker verleende geldlening. Op het moment van uitbetaling van de bijstand ontstaat tevens een vordering die op grond van artikel 58 lid 1 sub c WWB en de gemeentelijke regels kan worden teruggevorderd. In dat geval is, evenals bij de terugvordering van een geldlening, een afzonderlijk terugvorderingsbesluit noodzakelijk.
- d. Een voorschot wordt op grond van artikel 52 WWB van rechtswege (automatisch op grond van de wet) verstrekt als een renteloze geldlening. Dit impliceert dat belanghebbende deze lening moet terugbetalen. Artikel 52 lid 3 WWB regelt dat het verstrekte voorschot wordt verrekend met de toegekende uitkering over de periode waarop het voorschot betrekking had. Soms behoort verrekening van dit voorschot niet of niet volledig tot de mogelijkheden. Dat kan zijn omdat er geen toekenning van een uitkering tot stand komt, of dat de toegekende uitkering niet toereikend is om het totale bedrag van het voorschot ineens te verrekenen. Het openstaande bedrag van het voorschot wordt dan van belanghebbende teruggevorderd. Wanneer deze omstandigheid zich voordoet dan is een afzonderlijk terugvorderingsbesluit noodzakelijk ten aanzien van het bedrag dat niet (volledig) kan worden verrekend met de toegekende bijstand.
- e. Er kunnen naast de hierboven genoemde omstandigheden andere redenen zijn waarin de bijstand bij nader inzien onverschuldigd is betaald. Het gaat hierbij met name om situaties waarin er geen reden is om te komen tot herziening of intrekking van het toekenningsbesluit, bijvoorbeeld wanneer als gevolg van een administratieve vergissing ten onrechte bijstand is verleend. Als restrictie geldt dat alleen kan worden teruggevorderd indien de belanghebbende redelijkerwijs kon begrijpen dat hij ten onrechte bijstand ontving. Voor de hier bedoelde vorm van terugvordering geldt een wettelijke vervaltermijn van 2 jaar.
- f. Hier wordt bedoeld op situaties waarin ten onrechte bijstand is verleend in afwachting van het beschikbaar komen van middelen (inkomen of vermogen), of wanneer achteraf een vergoeding wordt ontvangen voor kosten waarvoor in een eerder stadium ook reeds (bijzondere) bijstand is ontvangen. Hiervoor gelden niet de restricties of de vervaltermijn genoemd onder e.
- g. Met dit op een amendement uit de Tweede Kamer gestoelde onderdeel wordt de bestaande Abw-bepaling die een bescherming voor belanghebbende bevat, gehandhaafd. Indien de gemeente een fout heeft gemaakt bij de uitkering mag de gemeente geen vordering meer instellen indien sinds het maken van de betreffende kosten meer dan twee jaar zijn verstreken.

5. *Terugvordering van gezinsleden*

Op grond van artikel 59 lid 2 WWB kan bijstand die als gevolg van schending van de inlichtingenplicht niet als gezinsbijstand is verleend, maar wel als gezinsbijstand verleend had moeten worden, tevens worden teruggevorderd van degene met wiens middelen rekening had moeten worden gehouden. Eenvoudiger gesteld: bijstand die aan een alleenstaande is verleend, die achteraf een gezamenlijke huishouding blijkt te voeren, kan tevens van de verzwegen partner worden teruggevorderd.

Duidelijk moet zijn dat:

- de bijstandsontvanger het voeren van een gezamenlijke huishouding met deze partner heeft verzwegen.
- de verzwegen partner van de bijstandsverlening op de hoogte was, dan wel redelijkerwijs kon zijn.

Alle gezinsleden waarvan in bovengenoemde situaties kan worden teruggevorderd zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de gehele vordering. Dit betekent in de praktijk dat het gehele bedrag van elk gezinslid kan worden teruggevorderd. In gevallen waarin één (of meer) gezinsleden niet in staat zijn om (het volledige) bedrag terug te betalen kunnen andere gezinsleden voor het gehele (restant)bedrag worden aangesproken. In principe dienen alle debiteuren die hoofdelijk aansprakelijk zijn hun aandeel in de aflossing onderling met elkaar te verrekenen. De gemeente staat buiten eventuele onderlinge verrekening.

6. *Afzien van terugvordering*

In het terugvorderingsproces kan op twee momenten worden afgezien van terugvordering, te weten:

- Er kan besloten worden om af te zien van terugvordering. De vordering komt in dat geval niet tot stand.
- Daarnaast kan op een bepaald moment worden afgezien van verdere terugvordering in een later stadium. Deze variant, ook wel kwijtschelding genoemd, wordt behandeld in regel 7 en verder.

In voorkomende gevallen kunnen er redenen zijn om een besluit te nemen af te zien van terugvordering. Dit kan enerzijds worden ingegeven door doelmatigheidsoverwegingen, in gevallen waarin de ten onrechte verleende bijstand dermate laag is dat de kosten die de terugvordering met zich meebrengen hoger zijn dan de vordering (kruimelbedragen). Hiertoe is aangesloten bij artikel 78b Abw in deze beleidsregel. De WWB kent een dergelijke bepaling niet meer. Burgemeester en wethouders zijn vrij tot het bepalen van de hoogte van een grensbedrag.

a. In de, overigens niet vaak voorkomende, situatie dat voordat tot een terugvorderingsbesluit wordt gekomen al duidelijk is dat invordering moeilijk, dan wel onmogelijk zal worden, kan worden afgezien van het nemen van zo'n besluiteen besluit genomen worden om van terugvordering af te zien bij een geringe hoogte van het terug te vorderen bedrag. Indien er twijfel bestaat over de invorderings-mogelijkheden wordt wel een terugvorderingsbesluit genomen. Daarna wordt in het kader van de invordering e.e.a. nader bezien.

b. Verder kunnen er in de individuele situatie dringende redenen zijn op grond waarvan een besluit genomen wordt dat wordt afgezien van terugvordering. Dit lid maakt een uitzondering mogelijk op de algemene verplichting. Gezien de omstandigheden van persoon en gezin kunnen er dringende redenen zijn om geheel of gedeeltelijk van terugvordering af te zien. Indien terugvordering te ernstige gevolgen voor de betrokkene of de gezinssituatie zou kunnen hebben, dient toepassing van dit lid te worden overwogen. De vraag wat dringende redenen in de zin van deze wet zijn om van terugvordering af te zien, kan moeilijk in zijn algemeenheid worden beantwoord. Bij dringende redenen is niet primair of uitsluitend gedacht aan financiële redenen. De redactie van het lid b laat ruimte voor het meewegen van zowel financiële als niet-financiële omstandigheden. Nadrukkelijk geldt dat steeds van geval tot geval aan de hand van alle omstandigheden de situatie van de betrokkene moet worden beoordeeld. Dit artikellid strekt er dus niet toe om een algemene of categoriale mogelijkheid te bieden om van terugvordering af te zien.

7. tot en met 10. Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Wanneer een bijstandsvordering door middel van een terugvorderingsbesluit is vastgelegd dan kan er in een later stadium reden zijn om de vordering (gedeeltelijk) kwijt te schelden.

In deze beleidsregel is artikel 78a Abw nagenoeg letterlijk overgenomen. Dit is noodzakelijk om het gemeentelijke kwijtscheldingsbeleid te kunnen continueren. Een dergelijke bepaling komt in de nieuwe WWB niet meer voor. Hoewel de hoofdregel is dat geen kwijtschelding wordt verleend in gevallen waarin sprake is van verwijtbaar gedrag (fraude) van belanghebbende, is het wenselijk om in individuele gevallen daarvan af te kunnen wijken. Een dergelijke vordering moet niet in alle gevallen een blokkade opwerpen t.a.v. individuele oplossingen. Bij de beoordeling worden zowel het ontstaan van de vordering en de omstandigheden daarbij, als de huidige omstandigheden bezien en gewogen. Deze afweging kan er ook toe leiden dat aan de kwijtschelding extra voorwaarden worden verbonden zoals een hogere en/of langere aflossing.

11. tot en met 13. Kwijtschelding en de betalingsverplichting

Op grond van artikel 78c Abw kon een restant van de nog openstaande vordering worden kwijtgescholden indien de belanghebbende gedurende een periode van 5 jaar aan zijn betalingsverplichtingen had voldaan. Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid dat na de invoering van de Wet herziening debiteurenbeleid (1 augustus 1998) is geformuleerd kan op deze wijze worden gecontinueerd. De bepalingen van artikel 78c Abw zijn in deze beleidsregels overgenomen aangezien in de WWB een dergelijke bepaling niet meer voorkomt. Overigens wordt met de onder 11. sub d. genoemde mogelijkheid tot afkoop van 50% van de restsom tegen finale kwijting van het restant zeer terughoudend omgegaan. Van deze mogelijkheid wordt alleen gebruikt gemaakt in situaties waarin van tevoren aannemelijk is dat de reguliere wijze van invordering minder oplevert dan datgene dat met afkoop van 50% van het restant kan worden geïncasseerd.

14. Administratief drempelbedrag

De WWB opent voor gemeenten expliciet de mogelijkheid om afwegingen te maken t.a.v. een efficiënte uitvoering. Van deze mogelijkheid wordt hier gebruik gemaakt. Het bedrag in de regeling is afgeleid van de “regeling kruimelbedragen” zoals die onder de Abw gold – was daar *f* 250,00 en later € 113,00. Nu dit bedrag reeds jaren niet is geïndexeerd en een wat hogere grens leidt tot werkbeparing, is gekozen voor € 125,00.

15. Invorderingsbesluit

In deze regel is conform artikel 60 van de WWB geregeld welke aspecten in ieder geval onderdeel uitmaken van het terugvorderingsbesluit. Hoofregel daarbij is dat een aflossingsbedrag wordt vastgesteld van 6% van de norm inclusief vakantietoeslag (zonder rekening te houden met verlagingen als gevolg van schaalvoordelen).

Conform het huidige beleid wordt in gevallen waarin derdenbeslag dreigt of wordt gelegd de aflossing verhoogd naar de volledige ruimte boven de beslagvrije voet. Redenen hiertoe zijn de preferentie van de WWB-vorderingen, het voorkomen dat WWB-vorderingen onafgelost blijven en het voorkomen van veel administratief werk.

T.a.v. het beleid m.b.t. de langdurigheidstoeslag van artikel 36 WWB is bepaald dat deze toeslag in principe niet door de gemeente zal worden aangewend ter verrekening van bijstandsschulden. Ingeval echter derdenbeslag dreigt of wordt gelegd, zal conform bovenstaande ook in die gevallen verrekening met gemeentelijk bijstandsschulden worden toegepast o.g.v. de gemeentelijke preferentie.

16. Verplichtingen met betrekking tot de invordering

In de beleidsregels wordt meerdere malen gesproken over het aflossingsbedrag als betalingsverplichting. Om er geen misverstand over te laten bestaan dat in dit verband van een verplichting wordt gesproken wordt hier bepaald dat een aflossingsbedrag dat is opgenomen in een terug- of invorderingsbesluit geldt als aflossingsverplichting.

Burgemeester en wethouders verrichten regelmatig onderzoek naar de hoogte van het inkomen. Dit gebeurt conform een daartoe opgesteld plan of zoveel vaker als wijzigingen in het inkomen hiertoe aanleiding geven.

17. Verrekening en beslaglegging

De bepalingen omtrent verrekening en pseudo-verrekening komen in de WWB niet meer terug. Wel geeft het terugvorderingsbesluit op grond van artikel 60 lid 3 WWB direct een executoriale titel.

De gemeente kan overgaan tot dwanginvordering door middel van verrekening (wanneer aan de debiteur tevens bijstand wordt verleend), of door middel van het leggen van vereenvoudigd derdenbeslag. Daarnaast staat ook de “gewone” weg van executoriaal beslag open, daar waar verrekening of vereenvoudigd derdenbeslag niet mogelijk is. Deze omstandigheid kan zich voordoen wanneer er geen inkomstenbron beschikbaar is, of wanneer beslag wordt gelegd op een onroerend goed.

Verrekening met de bijstand wordt gebaseerd op artikel 6:127 van het Burgerlijk Wetboek.

Voor deze vorm van verrekenen moet aan de navolgende vereisten worden voldaan:

- er moet een wederkerig schuldenaarschap bestaan. Het gaat hier om het over en weer voldoen van een schuld. De door de belanghebbende te ontvangen bijstand, en de ten onrechte verleende bijstand die moet worden terugbetaald, worden beschouwd als de hier bedoelde wederkerige schuld;
- er moet gelijksoortigheid van schuld en prestatie zijn. Hieruit vloeit voort dat bijstand met bijstand, maar ook met loaw of loaz, kan worden verrekend;
- er moet een bevoegdheid zijn om betaling van de vordering af te dwingen. Verrekening is een vorm van tenuitvoerlegging. Dit kan niet zonder executoriale titel. Het tenuitvoerleggen van deze titel gebeurt pas als debiteur niet aan de (al dan niet minnelijk) vastgestelde betalingsverplichting voldoet;
- bij verrekening is de gemeente gehouden aan de beslagvrije voet
- verrekening kan alleen voor zover de uitkering voor beslag vatbaar is (dus bijvoorbeeld niet met bijzondere bijstand voor specifieke kosten).

Tenuitvoerlegging door middel van beslag kan geschieden conform de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De gemeente heeft, evenals onder de Abw, de mogelijkheid van *vereenvoudigd derdenbeslag* op loon of uitkering.

De procedure is als volgt:

- de gemeente stuurt met een kennisgeving een afschrift van het terugvorderingsbesluit naar degene van wie debiteur een periodieke uitkering of loon ontvangt
- hierin wordt de beslagvrije voet aangegeven
- de derde-beslagene moet de kennisgeving binnen 8 dagen voor gezien terugzenden aan de gemeente
- door de terugzending is het beslag gelegd. De derde-beslagene wordt hiermee verplicht het voor beslag vatbare bedrag uit te betalen aan de gemeente
- de gemeente moet binnen 7 dagen na retourontvangst van de kennisgeving een afschrift van die kennisgeving aangetekend toezenden aan de debiteur. Als de gemeente dit nalaat kan debiteur de President van de rechtbank vragen het beslag op te heffen.

18. Rente en kosten

Wanneer de belanghebbende de betalingsverplichting niet nakomt, dan dienen voor de onder 17 genoemde vormen van dwanginvordering kosten te worden gemaakt. De hier bedoelde kosten zijn de door de gemeente te maken (uitvoerings)kosten. Ingeval vorderingen niet invorderbaar blijken voor de deurwaarder zullen de hierbij gemaakte kosten bij de gemeente in rekening gebracht worden; ook deze kosten vallen hieronder. De kosten worden in beginsel vastgesteld op een percentage van de hoofdsom.

Omdat verrekening bij een lopende uitkering in principe niet veel meer kosten veroorzaakt dan betaling via een minnelijke regeling, worden in die gevallen geen extra kosten berekend. Daarmee wordt tegelijkertijd rekening gehouden

met de hoogte van het inkomen van belanghebbende en worden extra administratieve werkzaamheden voorkomen.

Ingeval van vereenvoudigd derdenbeslag worden meer uitvoeringskosten door de gemeente gemaakt, waaronder ook de bewaking van de binnenkomst van de middelen waarop beslag is gelegd.

De forfaitaire hoogte van de gemeentelijke kosten is afgeleid van het Besluit Tica zoals dat door het UWV wordt gehanteerd. Daarbij is het percentage verlaagd van 15 naar 10% om te voorkomen dat de kosten te snel oplopen; de gemeentelijke doelgroep beschikt doorgaans over een laag inkomen. De genoemde bedragen zijn naar boven afgerond, omdat in het Tica-besluit deze reeds lang niet zijn aangepast en nog gebaseerd zijn op naar de euro omgerekende guldenbedragen.

Het tijdstip waarop rente in rekening gebracht wordt, is zodanig geformuleerd dat deze verschuldigd wordt op het moment dat niet voldaan wordt aan de betalingsverplichting conform de laatste aanmaning van de gemeente.

20.Brutering

In de WWB is het bruteren van de bijstandsvordering, over het algemeen aan het einde van het kalenderjaar, als bevoegdheid geformuleerd in artikel 58 lid 4 WWB. Door deze bepaling met een dwingend karakter in de Beleidsregels op te nemen wordt tot uiting gebracht dat in alle gevallen waarin de vordering niet binnen het kalenderjaar kan worden terugbetaald, deze zal worden gebruteerd.

VERHAAL.

ALGEMEEN

1. *Verhaal van bijstand*

Burgemeester en wethouders maken o.g.v. de WWB artikel 61, de Abw hoofdstuk VII en de Invoeringswet WWB artikel 13 gebruik van de bevoegdheid tot het verhalen van kosten van bijstand:

- a. tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van de het Burgerlijk Wetboek: op degene die bij het ontbreken van gezinsverband zijn onderhoudsplicht jegens zijn echtgenoot, of minderjarig kind niet of niet behoorlijk nakomt en op het minderjarige kind dat zijn onderhoudsplicht jegens zijn ouders niet of niet behoorlijk nakomt;
- b. tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van de het Burgerlijk Wetboek: op degene die zijn onderhoudsplicht na echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed niet of niet behoorlijk nakomt;
- c. tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van de het Burgerlijk Wetboek: op degene die zijn onderhoudsplicht op grond van artikel 395a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek niet of niet behoorlijk nakomt jegens zijn meerderjarig kind aan wie bijzondere bijstand is verleend;
- d. op degene aan wie de persoon die bijstand ontvangt of heeft ontvangen een schenking heeft gedaan voor zover bij het besluit op de bijstandsaanvraag met de geschonken middelen rekening zou zijn gehouden indien de schenking niet had plaatsgevonden, tenzij gelet op alle omstandigheden aannemelijk is dat de schenker ten tijde van de schenking de noodzaak van bijstandsverlening redelijkerwijs niet heeft kunnen voorzien
- e. op de nalatenschap van de persoon indien:
 - 1° aan die persoon ten onrechte bijstand is verleend indien sprake is van een situatie als beschreven in de beleidsregels terugvordering 4 onder a en e en voorzover voor het overlijden nog geen terugvordering heeft plaatsgevonden;
 - 2° bijstand is verleend in de vorm van geldlening of als gevolg van borgtocht.

Behoudens in de gevallen als bedoeld in onderdeel e, ten tweede, worden kosten van bijstand die meer dan vijf jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot verhaal zijn gemaakt, niet verhaald.

BEPERKING

2. Buiten de gevallen aangegeven in beleidsregel 1 vindt geen verhaal plaats.
3. In de wet is niet expliciet aangegeven met ingang van welke datum de verhaalsbijdrage moet worden opgelegd.
 1. Voor nieuwe verhaalszaken, dat wil zeggen zaken die nog niet eerder door de gemeente op verhaalsaspecten onderzocht zijn, geldt de ingangsdatum van bijstand zo mogelijk als ingangsdatum voor het opleggen van de

verhaalsbijdrage aan de onderhoudsplichtige;

2. Voor heronderzoeken geldt de 1^e van de maand volgend op de maand van verzending van de verhaalsbeschikking, als ingangsdatum voor het opleggen dan wel wijzigen van de verhaalsbijdrage, tenzij het verhaalsonderzoek is vertraagd door een gebrek aan medewerking van de onderhoudsplichtige;
3. Het onder punt 1 en 2 bepaalde is niet van toepassing op verhaal op grond van artikel 61 WWB, in deze gevallen wordt altijd met terugwerkende kracht verhaald.

GEHEEL OF GEDEELTELIJK AFZIEN VAN HET NEMEN VAN EEN VERHAALS-BESLUIT

4. *Afzien van verhaal*

Burgemeester en wethouders besluiten tot het afzien van verhaal indien:

- a. het op te leggen verhaalsbedrag lager is dan € 50,00 per maand dan wel € 600,00 per jaar. Onder 'op jaarbasis' wordt een periode van 12 maanden verstaan die aanvangt op de datum waarop de verhaalsbijdrage ingaat, dan wel gewijzigd wordt;
- b. daarvoor gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaal wordt gezocht of degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen, dringende redenen aanwezig zijn of individuele omstandigheden daar aanleiding toe geven.

KWIJTSCHELDING

5. *Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek*

In afwijking van beleidsregel 1 kunnen burgemeester en wethouders, op verzoek van degene op wie verhaald wordt, besluiten in geval van schuldenproblematiek tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van verhaal van kosten van bijstand voorzover het betreft verschuldigde verhaalsbedragen die op het moment van het besluit opeisbaar zijn; deze verzoeken worden individueel getoetst.

6. *Inwerkingtreding besluit geheel of gedeeltelijke kwijtschelding schuldenproblematiek*

Indien een schuldregeling onderdeel uitmaakt van het besluit tot geheel of gedeeltelijke kwijtschelding als bedoeld onder regel 4, treedt een dergelijk besluit niet in werking voordat een schuldregeling tot stand is gekomen. De schuldregeling dient te voldoen aan de criteria zoals genoemd in regel 7 van het terugvorderingsbeleid.

7. *Intrekking besluit gehele of gedeeltelijke kwijtschelding schuldenproblematiek*

Het besluit tot het gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van verhaal wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:

- a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt een schuldregeling tot stand is gekomen;
- b. de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of

- c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

BEOORDELING VAN MATE VAN ONDERHOUDSP LICHT

8. *Beoordeling onderhoudsplicht*

Bij de beoordeling van het bestaan van het verhaalsrecht als bedoeld in beleidsregel 1 onder a, b en c en de omvang van het te verhalen bedrag wordt rekening gehouden met de maatstaven die gelden en de omstandigheden die van belang zijn in het geval dat de rechter dient te beslissen over de vraag of en, zo ja, tot welk bedrag een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed zou moeten worden toegekend.

VERHALEN VAN RECHTERLIJKE UITSPRAAK BETREFFENDE LEVENSONDERHOUD

9. *Verhaal op grond van rechterlijke uitspraak*

- a. Indien een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek die uitvoerbaar is, niet wordt nagekomen, wordt verhaald in overeenstemming met deze uitspraak;
- b. Het besluit tot verhaal wordt in dat geval bij beschikking medegedeeld aan degene op wie wordt verhaald, met de aanmaning het verschuldigde binnen dertig dagen na verzending van de brief te voldoen;
- c. Indien aan de aanmaning geen gevolg wordt gegeven vordert de gemeente het verschuldigde met uitsluiting van degene die de bijstand ontvangt;
- d. Het besluit tot verhaal levert een executoriale titel op, die op kosten van de schuldenaar wordt betekend en met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tenuitvoergelegd.

WIJZIGING DOOR RECHTER VASTGESTELD BEDRAG LEVENSONDERHOUD

10. *Wijziging door de rechter vastgestelde onderhoudsbijdrage*

De gemeente verzoekt de rechter het verhaalsbedrag in afwijking van een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek vast te stellen, indien de rechter:

- a. deze uitspraak zou kunnen wijzigen op de gronden genoemd in de artikelen 157 en 401 van dat boek;
- b. geen rekening heeft kunnen houden met alle voor de betrokken beslissing in aanmerking komende gegevens en omstandigheden betreffende beide partijen.

HET VERHAALSBESLUIT

11. *Het verhaalsbesluit*

Een besluit tot verhaal op grond van beleidsregel 1 wordt door het college aan degene op wie verhaal wordt gezocht medegedeeld. Het besluit vermeldt het bedrag of de bedragen waarvan, evenals de termijn of termijnen waarbinnen, Betaling wordt verlangd. Bij verhaal op de nalatenschap kan de mededeling worden gericht tot de langstlevende echtgenoot of een der erfgenamen die geacht kan worden bij de afwikkeling van de nalatenschap te zijn betrokken.

VERHAAL IN RECHTE

12. *Verhaal in rechte*

Indien de belanghebbende niet uit eigen beweging bereid is de verlangde gelden aan de gemeente te betalen dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, besluiten burgemeester en wethouders tot verhaal in rechte. Burgemeester en wethouders zien af van verhaal in rechte indien het te verhalen bedrag een bedrag van € 600,00 niet te boven gaat.

Indien reeds op basis van een minnelijke regeling een vastgestelde bijdrage werd voldaan, kunnen burgemeester en wethouders afwijken van deze regel.

HERONDERZOEK

13. *Onderzoek naar draagkracht*

Burgemeester en wethouders verrichten periodiek onderzoek naar de draagkracht voor het voldoen van een verhaalsbijdrage. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, wordt als gevolg van dit onderzoek de betalingsverplichting gewijzigd vastgesteld. Er wordt niet overgegaan tot het gewijzigd vaststellen van een betalingsverplichting indien de draagkracht ten opzichte van het vorige onderzoek niet blijkt te zijn vermeerderd met € 50,00 of meer per maand.

INVORDERING

14. *Vereenvoudigd derdenbeslag*

Indien de belanghebbende niet bereid blijkt de door de rechter vastgestelde bijdrage voor levensonderhoud of de op verzoek van de gemeente vastgestelde bijdrage te voldoen dan wordt die uitspraak tenuitvoergelegd door middel van executoriaal beslag overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (vereenvoudigd derdenbeslag) of door middel van de (gerechts)deurwaarder.

15. *Wijze van invordering met betrekking tot tenuitvoerlegging van rechterlijke verhaalsuitspraken:*

- 1) De debiteur die het verschuldigde verhaalsbedrag niet heeft voldaan, wordt gemaand binnen 1 maand na verzending van de aanmaning alsnog tot correcte betaling over te gaan;
- 2) Indien de debiteur na de eerste aanmaning niet tot betaling overgaat, wordt de debiteur opnieuw gemaand om binnen 1 maand na verzending van de aanmaning tot correcte betaling over te gaan;
- 3) Indien de debiteur, na daartoe tweemaal te zijn aangemaand, zijn

betalingsverplichting niet correct nakomt zal de gemeente overgaan tot executie;

- 4) Indien de inkomensbron van de debiteur bekend is, zal executie door middel van vereenvoudigd derdenbeslag plaatsvinden of zal de vordering ter executie aan de deurwaarder worden overgedragen.

TOELICHTING BELEIDSREGELS VERHAAL WET WERK EN BIJSTAND

Algemeen

Daar waar in deze regeling en toelichting 'Burgemeester en wethouders' dan wel 'college' staat dient te worden gelezen 'het dagelijks bestuur'. Daar waar 'de gemeente' staat dient te worden gelezen 'het openbaar lichaam' (conform artikel 1, lid 2 Gemeenschappelijke Regeling Sociale Dienst Walcheren).

Het betreft hier beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften om vast te stellen dat de gemeente gebruik maakt van de in de Wet werk en bijstand (in casu voornamelijk de Invoeringswet) genoemde mogelijkheid kosten van bijstand te verhalen. Een en ander past in de visie om in het kader van de volledige financiële verantwoordelijkheid van de gemeente zorg te dragen voor eenduidige vastlegging van de tot 1 januari 2004 vastgestelde werkwijze en de uit die werkwijze en activiteiten voortvloeiende middelen te waarborgen.

1. Verhaal van bijstand

Onder a. en b. worden de verhaalsmogelijkheden op de (ex)echtgenoot (en daarmee gelijkgesteld de geregistreerd partner) bedoeld t.a.v. zijn onderhoudsplicht jegens zijn (ex) echtgenoot en/of minderjarige kinderen.

Overeenkomstig het bepaalde hierover in artikel 13 van de Invoeringswet WWB kan de gemeente tot een nader te bepalen tijdstip overgaan tot verhaal van kosten van bijstand conform de regels van de Algemene bijstandswet. De mogelijkheid verhaal op grond van deze wettelijke onderhoudsplicht toe te passen komt met de komst van een nieuw kinderalimentatiestelsel te vervallen. Dit nieuwe stelsel van (kinder)alimentatie zou gestalte moeten hebben krijgen in de vorm van de Wet herziening kinderalimentatiestelsel. Op 9 november 2006 is het vorostel voor deze wet echter ingetrokken. Een ander nieuw stelsel van (kinder)alimentatie is (nog) niet in zicht.

Gelet op de in de praktijk nauwelijks of niet voorkomende situatie van verhaal van kosten van bijstand op het minderjarige kind dat zijn onderhoudsplicht jegens zijn ouders niet of niet behoorlijk nakomt, zou ervoor gekozen kunnen worden dit niet uit te voeren. Daarvoor kiest de Sociale Dienst Walcheren niet. Mocht zich immers ooit een geval voordoen waarbij niet toepassing als onrechtvaardig wordt ervaren, dan bestaat tenminste de mogelijkheid om dit wel uit te voeren.

2. Beperking

Hierbij wordt benadrukt dat de bijstand uitsluitend wordt verhaald in de in beleidsregel 1 vastgelegde gevallen.

4. Afzien van een verhaalsbesluit

Op grond van een eerdere circulaire (Uitvoeringsaspecten van de nieuwe verhaalswetgeving, SZW 30 september 1992) kan een kruimelbedrag worden gehanteerd. Aanleiding bestaat de in die circulaire genoemde bedragen, gegeven de bevoegdheid verhaal toe te passen, opnieuw en logisch te normeren.

Verwezen wordt ook naar de voorbeeldbedragen genoemd in beleidsregels 11 en 12.

5 t/m 7 Kwijtschelding

Er zijn geen algemeen geldende regels vastgelegd m.b.t. de kwijtschelding, geheel of gedeeltelijk, van verhaalsvorderingen. Bij de vaststelling van de verhaalsbijdrage wordt reeds voldoende rekening gehouden met de bestaande verplichtingen van de onderhoudsplichtige. Dit betekent dat de onderhoudsplichtige in staat moet worden geacht de verhaalsbijdrage te betalen. Een andere benadering zou de onderhoudsplichtige stimuleren niet tot betaling over te gaan, de achterstand te laten oplopen om vervolgens een beroep te doen op de WSNP. Ook tussentijds kan een verzoek worden ingediend tot aanpassing van de bijdrage indien een wijziging van omstandigheden daartoe aanleiding geeft; ook daarbij geldt een individuele afweging. Dit geldt ook als er een rechterlijke uitspraak ligt.

Indien er aanleiding is om de bijdrage aan te passen, worden wel bepaalde kwaliteitsgaranties vereist t.a.v. een schuldsanering, de termijnen daarbij en de inlichtingplicht van belanghebbenden.

8 t/m 12. Beoordeling onderhoudsplicht en procedure bij rechterlijke uitspraken

Het betreft hier de uitvoering van de zogeheten trema-normen. Dit zijn de normen die door de rechtbank worden gehanteerd bij de vaststelling van de alimentatie die voorzien in zowel een zgn. netto- als een brutoberekening.

Gezien de wijziging van verplichting naar bevoegdheid tot verhaal wordt hier vastgelegd dat dienaangaande het huidige beleid wordt voortgezet. Daarbij wordt wel gebruik gemaakt van de bevoegdheid van de gemeente om uit efficiencyoverwegingen een ondergrens in te stellen. Beneden genoemd bedrag wordt geen procedure bij de rechtbank gestart.

Indien deze regel aanleiding geeft tot oneigenlijk gebruik houdt het college de bevoegdheid om anders te besluiten.

13. Onderzoek naar draagkracht

Het hier genoemde bedrag kan worden herleid uit het bij beleidsregel 3 genoemde bedrag van € 50,- per maand

14. Vereenvoudigd derdenbeslag

Indien er een rechterlijke uitspraak ligt waaruit een betalingsverplichting volgt, geeft een daarop gebaseerde gemeentelijke beschikking een verhaalstitel. Deze kan middels vereenvoudigd derdenbeslag dan wel de deurwaarder tenuitvoer gelegd worden.

BIJZONDERE VORDERINGEN.

ALGEMEEN

Hoewel bijstand in verreweg de meeste gevallen “om niet” wordt verstrekt, komt het voor dat de bijstand in de vorm van een geldlening wordt verstrekt. Aan de bijstandsverlening is dan van begin af aan een terugbetalingsverplichting verbonden. Zolang de debiteur de uit de geldlening voortvloeiende verplichtingen nakomt, heeft de gemeente wel een vordering maar is er geen sprake van terugvordering in de zin van de WWB.

Er kunnen diverse soorten geldleningen verstrekt worden. Voor iedere soort kunnen specifieke regels gelden op grond van nadere regelgeving. Voor zover die niet (meer) gelden, worden die hierna gegeven.

1. *Bijzondere bijstand in de vorm van een geldlening*

De gemeente kan op grond van artikel 48 en 51 WWB bijzondere bijstand in de vorm van een renteloze geldlening verstrekken. In de gemeentelijke Nota Bijzondere Bijstand kan bepaald worden in welke gevallen bijstand “om niet” dan wel in de vorm van een renteloze geldlening wordt verleend. Deze nota kan tevens voorschriften bevatten met betrekking tot de aflossing van de geldlening. Voor zover in genoemde nota niet anders is bepaald, gelden de in deze nota opgenomen regels m.b.t. terug- en invordering.

2. *De eigen woning.*

Om te voorkomen dat een eigenaar van een door hemzelf of zijn gezin bewoonde woning eerst zijn huis moet “opeten” voordat hij een beroep op bijstand kan doen, kan onder bepaalde voorwaarden bijstand in de vorm van een geldlening worden verstrekt. Tijdens de bijstandsverlening heeft de debiteur geen aflossingsverplichting. De lening moet pas terugbetaald worden op het moment dat de bijstandsverlening wordt beëindigd of wanneer de woning wordt verkocht. De wijze van terugbetaling is afhankelijk van de vraag of de hypothecaire geldlening voor of na 1 januari 1996, de datum invoering nieuwe Algemene bijstandswet, is verstrekt. E.e.a. is geregeld in AMvB's “krediethypotheekbesluiten”.

Met het vervallen van het Besluit Krediethypotheek bijstand o.g.v. de Abw wordt aan eigenaren van een woning (of woonwagen/woonschip) met overwaarde bijstand verstrekt in de vorm van een geldlening (artikel 50 WWB). Het blijft voor de gemeenten nog steeds mogelijk om een krediethypotheek op een eigen woning dan wel pandrecht op woonwagen of woonschip te vestigen. Hypotheek en pandrecht zijn zogenaamde accessoire overeenkomsten die strekken tot zekerheidsrechten voor hetgeen uit hoofde van lening verschuldigd is (Boek 3, titel 9 BW). Het past binnen de systematiek van de WWB om gemeenten de bevoegdheid te geven al dan niet gebruik te maken van de mogelijkheden van zekerheidsrechten. De Sociale Dienst Walcheren maakt gebruik van deze bevoegdheid.

De gemeente kan regels stellen ten aanzien van de wijze waarop en de periode waarbinnen een geldlening op grond van artikel 50 WWB dient te

worden terugbetaald. Uit de praktijk is gebleken dat het “Besluit krediethypotheek bijstand” (Staatsblad 12-04-1995, 204) goed gewerkt heeft. Dit betekent dat zowel gemeenten als bijstandsgerechtigden gebaat zijn bij het handhaven van het Besluit krediethypotheek bijstand. Dit schept duidelijkheid en rechtsgelijkheid.

Krediethypotheeken (voor 1-1-1996)

Voor hypothecaire geldleningen die op grond van artikel 7a van de oude Algemene Bijstandswet zijn verleend, blijven de regels van de ABW, het Bijstandsbesluit Krediethypotheek en de Regeling uitstel van betaling rente en aflossing krediethypotheek gelden. Deze laatste regeling bevat voorschriften voor het vaststellen van het aflossingsbedrag en de wijze waarop de rente moet worden berekend. Deze voorschriften laten geen ruimte voor gemeentelijk beleid.

Krediethypotheeken (van 1-1-1996 tot 10-10-2003)

Op hypothecaire geldleningen die op basis van de Algemene bijstandswet zijn verleend, is het “Besluit krediethypotheek bijstand” van toepassing. In dit besluit zijn geen expliciete voorschriften opgenomen ten aanzien van de wijze waarop het aflossingsbedrag moet worden berekend. Wel worden enige beperkingen genoemd. Zo is in artikel 4, vierde lid van het Besluit bepaald dat bij een inkomen op bijstandsniveau geen aflossing gevegd kan worden. Het zesde lid schrijft voor dat de gemeente bij de vaststelling van het aflossingsbedrag rekening moet houden met noodzakelijke bijzondere bestaanskosten.

De gemeente stelt nu het aflossingsbedrag bij na 1 januari 1996 afgesloten krediethypotheeken vast op een wijze die nagenoeg overeenkomt met de per 1 januari 1996 vervallen Regeling uitstel van betaling rente en aflossing krediethypotheek.

Er is geen reden om een na 1 januari 1996 ontstane vordering anders te behandelen dan een voor die datum ontstane vordering. De wijze waarop en de periode waarbinnen een geldlening op grond van artikel 50 WWB dient te worden terugbetaald, worden vastgesteld conform het Besluit Krediethypotheek bijstand. Deze berekeningswijze verschaft de debiteur voldoende ruimte om in de noodzakelijke bestaanskosten te kunnen voorzien.

Het aflossingsbedrag wordt daarbij als volgt vastgesteld:

- het aflossingsbedrag is 45 procent van het netto inkomen voor zover dit de voor betrokkene geldende bijstandsnorm (inclusief gemeentelijke toeslag) te boven gaat
- de geldende bijstandsnorm (inclusief gemeentelijke toeslag) wordt (indien van toepassing) verhoogd met een woonkostentoeslag eigen woning berekend volgens de daarvoor geldende normen
- verder kan, indien van toepassing, de bijstandsnorm worden verhoogd met bijzondere kosten.

3. *Geldleningen verstrekt aan zelfstandigen*

Middels het o.g.v. de Abw vastgestelde “Besluit bijstandverlening zelfstandigen” (Bbz) worden sinds 1 januari 1996 twee “soorten” krediet verstrekt: bedrijfskapitaal en levensonderhoud. Voordien werden die leningen

op basis van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BZ) verstrekt. Voor de wijze van behandeling maakt dit onderscheid geen verschil. Het Bbz wordt nagenoeg ongewijzigd gehandhaafd als "Bbz 2004" o.g.v. de WWB in afwachting van nieuwe regelgeving voor bijstandsverlening aan zelfstandigen.

Leningen ten behoeve van bedrijfskapitaal

Bij de verlening van bedrijfskapitaal op grond van de Bbz 2004 wordt door de debiteur een schuldbekentenis ondertekend. In deze schuldbekentenis is een aflossingsregeling opgenomen. Het aflossingsbedrag wordt meestal aan de hand van een IMK-advies vastgesteld waarbij rekening wordt gehouden met financiële omstandigheden van de debiteur. In het Bbz 2004 zijn specifieke bepalingen opgenomen voor wat betreft de wijziging van de aflossing, uitstel van betalingsverplichtingen en eventuele rentereductie en kwijtschelding.

Leningen ten behoeve van levensonderhoud

Op grond van de Bbz 2004 kan aan een zelfstandige bijstand ter voorziening in de kosten van levensonderhoud worden verstrekt. Deze uitkering heeft het karakter van een voorschot en wordt daarom in de vorm van een geldlening verstrekt. Nadat het inkomen van de zelfstandige over het jaar waarover bijstand is verstrekt bekend is, wordt het recht definitief vastgesteld. Indien het inkomen van de zelfstandige minder dan de voor hem geldende bijstandsnorm bedraagt, wordt de lening alsnog geheel of gedeeltelijk omgezet in bijstand om niet. Indien na de definitieve vaststelling nog een vordering resteert, wordt hiervoor bij de beschikking van de definitieve vaststelling een aflossingsregeling vastgesteld. Het Bbz 2004 bevat geen voorschriften ten aanzien van het vaststellen van een aflossingsregeling. Invordering vindt dan plaats conform het bepaalde in deze nota m.b.t. de bijstand verstrekt aan niet-zelfstandigen.

INWERKINGTREDING EN WERKINGSDUUR

Deze beleidsregels terug- en invordering en verhaal treden in werking per 1 september 2007

Aldus vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de Sociale Dienst Walcheren d.d. 22 augustus 2007.